

Szerkesztőség:

A arad-csanádi egyesült vasutak paltójában.

Bérmertelen leveleket csak ismert kéztől fogadjunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az arad-csanádi egyesült vasutak paltóján van a hírtételek, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve kiadandók.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelenik kétféle és háromszor a hétben.

Kiadványok árak:

holybeu: viasker: 1 évre 12.- frt, 3 évre 32.- frt, 6 évre 58.- frt, 12 évre 100.- frt, 24 évre 180.- frt, 36 évre 250.- frt, 48 évre 320.- frt, 60 évre 400.- frt, 72 évre 480.- frt, 84 évre 560.- frt, 96 évre 640.- frt, 108 évre 720.- frt, 120 évre 800.- frt.

Hirdetések díja:

hátsó posztos egyszerű hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitóléte sora 15 krajczár.

Nagyheti elmélkedés.

Budapest, április 17. „Orpheus a pokolban”. Hogy jutott most eszembe ez az operett, mikor olyan régen láttam? Stix Jankóról a Stix Jankó spanyolviassz ruhájáról és Stix Jankónak ama keserves nótájáról: „Mikor én beocziai király koromban...” Es erről a beocziai királyágról eszembe jutnak a legközelebb lefolyt véderő heccz hősei, kik akár a Stix Jankó egykoron, eltűnnek a földszínről. De mily egyszerű, mintha nem is lettek volna. Es ismét elfoglalta az emlegetett helyét Tisza Kálmán, és beszél a világ a kormány rekonstrukciójáról, emlegeti Szapáryt, Szilágyit és Weckerlét. Mily egészen más hősei ezek a napnak, mint a milyennek a heccz vezetői valának! „Mikor én, beocziai király koromban...” Elmúlt bíz az, mint a buborék, és aligha visszatér többé az ő uralkodásuk. Az emberi nagyságok ázalagjai, kik feltűnnek, tüzes cigánykerekeket hányanak és ismét letűnnek: a semmiből a senkibe. Az események forgó szele által felragadt csiricsarék, melyek amíg sürgőnk-forognak, megbámultatnak, de a mint a forgószele kifújta magát, a csiricsaré visszacsúsz a föld porába és lesz ismét olyan csiricsaré mint a többi, melyet soha sem kapott fel a forgószele nem okozott vele kellemetlenséget a tömegből kimagasló embereknek az által, hogy felkavarta oly magasra amily magasan azok álltak, hogy még a fejkükhöz is vághatta, a szemükbe is fújhatta. Mintha egy hajó, melyet a hullám mikor felragad a fellegekhez dörzsol, azt képzelné magáról, hogy ő a Himalaja hegylánc és párbajra hívna a Csinborasszót. Mikor aztán a hullám meglapul, a hajóból lesz egy alig észrevehető pontkocská a Csinborasszó csúcsát pedig a felhők koronázzák. Olyan észrevehetetlen pontok most a véderő vita hősei azokkal szemben, kiket akkor páros viadalra provokáltak, mikor Hoytys Pál megfenyegette Tisza Kálmánt. Mikor a hecczmaszterek egyik legfuribb alakja a parlamentben a mellét verte, a honvédelmi miniszter nélegy ember jelent meg, ki a furibb ellenérkölsileg megsemmisítő adatokat kínált, de vissza lett utasítva rö-

viden, koreken, és katonáson. Az illető azzal indokolta eme fellépését, hogy az ország nyugalmát akarja megmenteni. „Magától fog az a hólyag összeesni édes barátom”, — volt a válasz. Es a hólyag már összeesett. Nem lett ugyan semmivé, mert már az előtt is az volt. Sok olyan erkölcsi halott támadt föl és adott hangot ama vita alatt, kivel nem szoktak szóba állni képviselő társai. „Es most tapsoljatok”, — jegyzé meg valaki a jobboldalról. „Mikor a haza veszélyben van, a »Bagnók« kapui is fölnyitnak”, — volt a naiv válasz. Annnyira megfeszítette erejét az ellenzék, hogy még ezeket az elemeket s tübbe vitte. S az eredmény? Hogy abból a tüzből egy olyan kormány került ki, melynek ő maga is tömjénez most. Vajjon mikor heveri ki ezt a csalódását? Mikor lesz ismét kedve, egy olyan küzdelemhez, mely már hetek óta elmúlt az ellenzéki sajtó még folytonosan úgy parizoz, mintha közepén volna a csatának. Mert érzi a koczka fordulását hogy a támadóbeli védelmi helyzetbe jutott, szerencséjére nincs kormányajtó, mely kiaknázná a helyzetet. Ugy tehetne vele, mint egy német hadikifejezés mondja: »A u f g e r i e b e n l e.« Most a husvétii ünnepek alatt gondolkodhatnak ophiumi bohózkodásai dicsősége felett, melytől azt hiszem, megcsömörült a nemzet jóslése annyira hogy nem fog kérni belőle másodsor. Lejárt az Európa előtt a parlament éretlenség kötélfűzcsát, de a mely tancsont azt hiszem, a megérés előtt, keresztül kell esni minden parlamentnek. Ez volt a mi éretlenségi vizsgánk s csak hogy túl vagyunk rajta, a dicsőséget szivesen átengedjük azoknak, a kik exczelláltak benne. De hát megkellett lenni ennek is. El bennünk a hit, hogy most már az érettségi következik. G. B.

legközelebbi napokban, mindenestre még az ünnepek előtt meg fog történni. Az államtitkár azonnal be fogja nyújtani képviselői állásáról való lemondását s már a jövő hét elején leutazik Pápára, a hol ismét képviselőjelölti programbeszédet fog tartani választói előtt. A képviselőház tagjai közül számosan el fogják kísérni Lángot választókerületébe. Két nap Világosnál. (Hentaller Lajos: „Görgey mit politikusi című könyvéből.”) (Vége) Irányi Görgey szobája felé ment; s az első szobában levő tisztek tudatták vele, hogy a díktátorral nem lehet beszélni, mert orosz főtiszttel értekeznek. Rövid idő múlva jön Görgey Frolóval, ezt kikíséri s mikor visszajön, akkor megszólítja: — Beszélni óhajtok veled, nem mint a nép képviselője a díktátorral, hanem... — Mint férfi férfival, vág közbe Görgey. — Legyen! mint férfi férfival, viszonzá Irányi. Te a legfőbb hatalommal ruháztatál fel, úgy a katonai mint polgári ügyek ben. En azt hallom, hogy le akarod tenni a fegyvert. Igaz ez? Lehetőség az, hogy a kapituláció feltételeibe csak a katonaságot foglaltad be? — Ez nem igaz! ki mondta? — Epen most hallottam. — Ah! tehát félsz meghalni! — Jobban nem mint te. — Ugy menj hát az osztrák előőrsek közé s fogad el magadati. — Az én személynem nem sokat nyom a latban. Itt a polgárok azon ezreiről van szó, kik a haza ügyének szentelték magukat. — S mit tettek ti a haz a gyéért? Igen! szajátokkal! Ti vesztettétek el a hazát! — Mit, én! — Te és a többiek! — A történelmet fogja megítélni azt, hogy ki veszté el a hazát. (Görgey indulatba jött Hangoan mondá: Közlendöm van a tisztikarral, hagyj ma gunkra. s elfordult tőle. Kie Ernő altábornagy ekkor hevesen közbeszólt: — A hadsereget nem itéli el a történelm. — En a hadsereget nem sértettem, viszonzá Irányi. Különbem nem az a kérdés, karddal-e, vagy másféntel teljesíti valaki kötelességét, hanem ki teljesíti azt mindvégig. Görgey ekkor közbevágott: — A tisztikarral van közlendőm. Na gyon lekötelenél, ha távoznál. — Megyek! mormogá szomorúan Irányi. Nekem, látom, nincs már itt ügyem kekesni valóm. — Jól van. Hal turóban, kenyér olajjal. Mit bánom én. Szervusz édes. — Muozuszkám, megtartád a szavad! — Jó, jó. Szervusz! — Ezzel a csokor készen, a bójtós ebéd is megbeszélve volt s így semmi sem tartotta fel tovább Daruvári urat az elindulásában. Neki tilt a munkának. Dolgozott erősen. Akát akta után fogyasztott, pusztított el asztaláról s a nagy irás közt úgy tíz óra felé arra a nagypénteki hangulathoz nem illő gondolatra ébredt hogy hát éhes. — Gyuri! — szólott ki az ajtón. A szolga becsörtetett s átrohant a „Gólyához” címzett kiskereskedésbe, a hol tudvalevőleg igen kellemes uszonna áll meg a polozot. A tekintetes ur éhes. Epen neki akart fogni egy rózsás sonka-szelet elfogyasztásának, mikor nagy megütődésére berohan az asszony. — Edesem, azt akarom monda. — Szent Isten, Béla, te sonkát eszel! — Azt hát. Es mi van ebben? — Sonkát nagypénteken! — Az ám, ma nagypéntek van — felel a férj bamba képpel. — Boosás meg, eranyos, de, becsületemre mondom, hogy a sok munka közt elfeledkestem a böjtről. Igazán... elfeledtem... Ejnye, ez bosszant. De még nem ettem belőle. — Uram, ez nem járja Ez a becsültet szó? ... Hát jegyezze meg, hogy válnak. Elválnak... Ettől a szótól astán maga is megjegyed. — De csókot nem kapsz estére. Astán elrohant. Daruvári ur lecsüggesztett fővel botorkált haza délfel. Mit fog szólnai az asszony? Soha, de soha sem fogja megengestelni. Kijamista létére húst, sonkát nézni nagypénteken! Ez mégis bosszantó. No de mindegy. talán megengeszteli valshogy azt a haragos menyecskét. Hazaér. Beajit. S mit lát? Az asszony végtelenül rejtget valamit.

Es alatt az izgalmas jelenetek alatt az őz C s á n y i László folyton szobájában tartózkodott, melyet egy taborkari őrnagy, gyal osztott meg, ki régi ismerőse volt még Debreczenből. Az őrnagy több ízben megszólítja: — Miért nem menekült miniszter ur? — Hagyjon békát, viszonzá végre lassu hangon, nem vagyok én már miniszter. En nem menekülök, de ha akarok sem bírok, mert beteg vagyok. Azután meg életemet a hazának szantam s nem akarok nyomorúságot látni, pedig tudom, hogy felakasztanak. Csak egy ember meneküljön: K o s s u t h. Ez a fődolog! O képes még külföldön a hazának tollal és szóval nagy szolgálatokat tenni, mondá merveven maga elé pillantva, remegő jóslatszerű hangon. Kisvártatva folytatja: — Csak egy osztályt sajnálok: ez ti vagytok a v o l t o s t r á k t i s t e k. Ti borzasztó sorsnak néztek előbel. A kinek Csányi László e szavakat mondta, még életben van. Ha az utas Világostól északra haladva, körülbelül egy mérföldre megy, elér a szőlő halomhoz. Innen ha körültekint ma előtt látja azt a térséget, hol 1848. aug. 13-án a magyar sereg, az oroszok előtt le tette a fegyvert. A fegyverletétel tényleges végrehajtása nem Világoson ment végbe, ha nem Szőlőhalom s őn, s pedig ennek is azon részén, hol a kiserjóni és újankotaborosjóni utak találkoznak. „Szőlőhalom felőlvogoltam több tiszti kíséretben, (Irja Görgey Arthur német művében) s közel Új-Pankotához egy orosz parlamentárral találkoztam, ki Rüdiger nevében még egyszer felszólított, hogy jelentsem ki, miszerint csakugyan komoly szándékom a fegyvert a megszélt helyen letenni. I g e n l ő v á l a s z o m u t á n, hogy csakugyan meggyőzőztem, kériem: kiserjón főnökehez. Nevošcsin Feodor Petrovics „Hadjárati emlékek” című munkájában megtaláljuk e Görgey által leirt, bizalmatlankodó „jeleket magyarázatát. Rüdiger orosz tábornok ugyanis az utolsó pillanatig n e m h i t t e, hogy a magyarok leteszik a fegyvert. Ez előtte oly valami hihetetlen, lehetetlennek tűnt fel, hogy eselt sejtett, Rüdiger azt hitte, hogy a magyarok időt akarván nyerni, alkudozóssákkal húzzák halasztják a dolgot. „E felvetés mellett, jegyzi meg Nevošcsin, leginkább az látszott tanuskodni, hogy a Debreczennél tábáron a magyar csapa tokon csakugyan nem látszott meg az a lehangoltság, mely egy oszlofőiben levő hadseregnek észlelhető.” A szőlőhalomnál az oroszok vártak a magyar seregre s körülfigyelték lefegyverezték. A tisztek az alkalommal megtartották karéjaikat, s csak tíz nap múlva Gyulán vették el tőlük. Mondhatni: a föld kereségen talán nem hullot annyi férfi-köny, mint

Világosnál írja a Bohus kastély urnöje az o napokról tett feljegyzésében. Es Görgeynek volt lelke egyetlen arca rándulás, egy szembunyorítás nélkül végig nézni ezt a gyalázatos fegyverletételt. Oly hideg maradt a díktátor, s nyugodt, mintha brouzbló lett volna öntve. A Nagy Sandor hadiestének egy üztje a következőket mondta el nekem (a szerző nek) a fegyverletételről: „A debreczeni esata után, mi egy huzamban Nagy-Varadra mentünk, ott félna pot időze Aradra indultunk. Augusztus 12-én Ujaradon tni az osztrákokkal megüt közve ismét Aradra tértünk vissza. Az augusztus 11-iki éjet a Maros partján töl-tötte a hadtest s nem caoda, hogy a ktlon böz hitek izgatottságban tartották mind nyajunkat. Alvásról szó sem lehetett, mert a várba vezető hajóhidnak elbontása foly-tán dolgozó katonák által okozott zörde, de főleg a minden nevedyőrában megújuló s gyermekhanghoz hasonló kiáltás: „Mog állj, ki vagy!?” miatt nyugodni nem le hetett. Másnap reggel Világos felé indultunk. A legénység komor volt és szótalan: mint egy előérzetével bírt annak, hogy közeledik a döntő percz. Leginkább le voltak hangolva a régi osztrák tisztek. Dél tájban ér-tünk Világosra s utóttünk tábor. Délután 4 és 5 óra tájban Világos fe-lől nagy porfelfogó tünt fel, s nemokorra egy harmincz lovas alakja bontakozott ki abból, élőkön Görgeyvel, s köztük néhány muszka főtiszttel. A tábor köepe táján megállott s azt kérde, melyik a 47-ik zászlóalj. Egy kis patak választá el a zászló-aljunkt Görgey táborokrártól. Tiszteink oda rendeltettek hozzájuk, s ő a már más zászló-aljából is idegyült tiszteket elmondta, hogy tanácsosnak látta a fegyvert letenni, bármiként től is őt meg a történelm ő azzal nem törődik. Ő eddig tudott nekünk parancsolni, s megköveteli, hogy míg alatta állunk, parancsainkat pontos végrehaj-tól legyünk, mert tudhatjuk, hogy ura szavának. Erre sebesen tora vágatott. Másnap reggel már „örül” volt vére muszka hadsereggel a tábor; s minthogy az első hadtest a jobb szárnyon volt, csak két óra tájban indultunk Borosjenő felé, hova al-konyat tájban érkezve, a fegyvertől gúlába rak-tuk, a zászlókat meg onkta rudjait támasz-tottuk a fagyverekhez, s jobbra fordulva, nehéz szívvel, sírva bucsuztunk el. A lerakott fegyvert muszka őrség vette körül, minkét pedig csoportban tereltek össze, mint a birkákat, s úgy hajtottak egy huzamban éjfel után egy óráig. A fegyverletétel az általános ta-pasztalt elkeseredést és levertéget leirni lehetetlen. Magánál a fegyverletételnél a legnagyobb komolyság volt észlelhető. Csak is egyetlen botányos jelenetek voltak ta-nai: Egy huszárezred z e n e k i s i e r e t m e l l e t t vonult fel, a fegyvereket le rakni. Magdolna karját tartám — az emberek oly vadul tödultak, hogy félttem, hogy most vagy elmost szakítják el tőlem. Emberek! Bestiák, mondom önnek, bestiák azok. Hogyha én úgy látta volna őket mint én — mik a hiénák és a tigrisek ezekhez képest! Dühömben magam is tigrisé lettem. Nem kiméltem többé a testet, melyre hag-tam, szabad karommal a fölongabba vágtam kétségbeesetten s mindig kétségbeesettenben. Elértük a lépcsőt, de mind telve fűttel, emberekkel, örült emberekkel — bestiákkal. Uram! Egyre sürűbb lett a fűst — nem láttam semmit többet, olyan voltam, mint a vak. Es most és most — majd egy rántás — majd egy lökése — még karom ocsú gótt Magdolna — de ha én őt elviseltem! Es a karom, mily jól használhattam volna! Csak lassan mehettünk tovább, borsasztó lassen nyomultam én előre, úgy hogy Mag-dolna vissza rántott, kinek nem volt elég ereje a tudolónak a goromba öklöknek el len állni Istenem, e pillanthatban örölknek kellett volna lennem, ha tőlem függött volna. De az Isten ezt nem akarta, nevošcsin, boldonság, enyem örölknek tartani, én soha sem veszteltem el eszem, nem, egy per-czig sem Az örötség, Uram, valami irtóza-tos, én sok örölklet láttam, mert az örölklet házában voltam. Vannak emberek, kik két ségbe vonták józan eszemet, de megmutat-tam nekik, hogy nem vagyok az és kényte-lenek voltak szabadon ereszteni, lényese-ríve voltak hogy szabadon eresszenek. Be-láttak, hogy az én feladatam, Magdolnát ke-rezni, mert ő egy angyal volt és azért kel-lett Istennek őt megmenteni. O megmen-tette, Uram, nem én nem úgy volt hát, nem meséltem még önnek ezt? Zavartan tekintett rám — valószínűleg mezejének fonalat egészen elveszté. — Nem, — válaszoltam én — de sze-retném tudni, hogy történt az? On karjá-nál fogva tartá Magdolnát, elviszítette őt, elszakították öntől? O fel kacsagott. — Elviszítva — elszakítva — est nem tudom tán álmotdát én azt — tán még nem lehetséges az, hogy Isten ilyen megengedjen. Szegény Magdolna! Mit esen vedhetett ő — hová ment? Tán valamely kórházban fekszik, tán őt is örölknek tar-tották és beszárították, hanem nemokóra meg-tudom én azt. Szegény Magdolna, édes Magdolna.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája.

(Aprilis 18.)

Nagypénteki koszt.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. — Habár szívesem gyerekkorom óta papnak szántak, ismerőseim is azt állították, hogy minden feltétel meg van bennem, a mi egy embert Isten szolgájává tehet: az év minden rendű és rangu, bus és vig napjai közül csak egygyel nem tudtam megbárátkozni, a n a g y p é n t e k k e l. Nem fért a fejembe, hogy ez a nap miért legyen olyan kiváltságos többi kollegái között. Utóvégre, ha valaki hamvazó szerdán megebél a húst meg a zsírosat, miért ne chehne meg azt nagypénteken is? Akkor talán nem hus és vér lesz belőle? Vagy rosszuljlesz, ha egy gyenge sertés-karmonádivál elégit ki ételbeli vágyakozását? Kaptam is sok szemrehányást gondos anyámtól nagypéntekenként, mikor a böjtt szigoruan betartó család háta megett egy-egy nagy darab zsíros kenyeret fogyasztot-tam el s a min rendesen rajta kaptak. Hát illik ez egy keresztényhez? Nem tudod megállani ezt az egy napot? Nem lélez, hogy elkárhozol? De hát mit beszéljek én magamról mikor beszélhetek nemes D a r u v á r i, Béla urról is, a ki államvasuti hivatalnok lévén, kétségtelenül sokkal előbbvaló sse mély, mint egy gyenge kezdő újságíróoska. Mert hogy pap nem lett belőlem, azt az elmondottak után ugys gondolhatja az olvasó. Nem volt ándungom, a böjtlés-hez. (Talán azért vagyok most ilyen sorvány.) Tehát beszéljünk nemes Daruvári Béla urról, a ki vastag nyaku kálamiest lévén, százszorta nagyobb oka volt végigböjtelni a nagypénteket, mint más embernek. A

nagypéntek tudvalevőleg a reformátusoknak legszentebb ünnepeik, a melyen az önmegteremtés morális kötelesség a családdal szemben. Daruvári Béla pedig egy szép asszony férje s két esecsogó kis gyermeknek szeretett apja volt. Tavaly nagypénteken történt. Daruvári kora reggel kelt, mintán hivatalba kellett mennie, Hja, itt nem igen ismernek más ünnepeket, csak azt, a mi a római katolikusna részen veres betűvel van belenyomva a kalendariumba. Ebben pedig a naptár is csak a reformátusoknak kedvez. Mikor felesége oszorra kötötte a nyak kendőjét, megindult a családi konferencia a felett, mi legyen az ebéd, Kétségtelenül ez a legalkalmasabb percz a koszt megbeszélésére, mert az ember ilyenkor úgy is tétlenül áll az asszony előtt. — Edesem, tudod, hogy ma nagypéntek van? — kezdte az asszony. — Igen, — felelt meggorva arozsál a férj, a ki nagyon, de nagyon kedvelője a tökéletes ebédnek. Azért van három arasztos tokája. — Tehát ma nem szabad tüzet gyujtani. — Nem. — Mi legyen az ebéd? — A mit te akarsz édes. — A mit én akarok? — duzzog az asszony. — Igen, tudom. A mit én akarok. Te aztán beszélgösz Wittmannhoz s eszel pörköltet, virsilit szifftban. Isten boosás! Még talán sonkát is körözve! — De kedvesem! Tudod, hogy vallásos ember vagyok s ezt a napot csak megártom? — Tudom, de nem bírom benned. Te Béla, he megcsalesz, estére nem oszóllak meg... — Gilt! — Isten ugye megtartom a szavam. Tehát hal olajban, turó, kenyér, egyéb semmi.

— Jól van. Hal turóban, kenyér olajjal. Mit bánom én. Szervusz édes. — Muozuszkám, megtartád a szavad! — Jó, jó. Szervusz! — Ezzel a csokor készen, a bójtós ebéd is megbeszélve volt s így semmi sem tartotta fel tovább Daruvári urat az elindulásában. Neki tilt a munkának. Dolgozott erősen. Akát akta után fogyasztott, pusztított el asztaláról s a nagy irás közt úgy tíz óra felé arra a nagypénteki hangulathoz nem illő gondolatra ébredt hogy hát éhes. — Gyuri! — szólott ki az ajtón. A szolga becsörtetett s átrohant a „Gólyához” címzett kiskereskedésbe, a hol tudvalevőleg igen kellemes uszonna áll meg a polozot. A tekintetes ur éhes. Epen neki akart fogni egy rózsás sonka-szelet elfogyasztásának, mikor nagy megütődésére berohan az asszony. — Edesem, azt akarom monda. — Szent Isten, Béla, te sonkát eszel! — Azt hát. Es mi van ebben? — Sonkát nagypénteken! — Az ám, ma nagypéntek van — felel a férj bamba képpel. — Boosás meg, eranyos, de, becsületemre mondom, hogy a sok munka közt elfeledkestem a böjtről. Igazán... elfeledtem... Ejnye, ez bosszant. De még nem ettem belőle. — Uram, ez nem járja Ez a becsültet szó? ... Hát jegyezze meg, hogy válnak. Elválnak... Ettől a szótól astán maga is megjegyed. — De csókot nem kapsz estére. Astán elrohant. Daruvári ur lecsüggesztett fővel botorkált haza délfel. Mit fog szólnai az asszony? Soha, de soha sem fogja megengestelni. Kijamista létére húst, sonkát nézni nagypénteken! Ez mégis bosszantó. No de mindegy. talán megengeszteli valshogy azt a haragos menyecskét. Hazaér. Beajit. S mit lát? Az asszony végtelenül rejtget valamit.

Hah! — tör ki Daruváriból a téltékenység. — Szerelmelelvél? Azt rejtegeted? Ide vele! — De? kérlek... nem... igazán... — Lássam. Végre itt a bizonyíték, Régyanokodom már réád. Rövid, de kinos tusa után a papir a férj kezébe került. Egy ártatlan irkalap volt, tele írva gyenge akom-bákomokkal, benne egy darab — szalonna, melynek piros paprikája még ott mutogatta nyomát az asszonyka tözes ajkain. Általános elképedés. Egy hosszú osók s a Daruvári-család ugye ki volt egyenlítve. — Ha te ugy, én is ugy... Igen sok helyen ilyen a nagypénteki koszt. V-a. Magdolna. — Az „Aradi Közlöny” számára németből fordította: Papp Aranka. (Vége.) Az én édes Magdolnám! Alig voltunk hat hetes házasok, midőn Provenche-ből jöttünk, Salisson az én szülőföldem Nővérem Párisban van férjével ságorom akarta hogy én az üzletbe lépjek. — mi passzomant árukkal kereskedni és felváltva akartuk a környéket beutazni... De ez őpen nem — bucsoson. Tehát azon estén volt — a vig operában — „Chalek-et és aztán „Mignon”-t adták elő. Ah, Magdolna, önnek hallani kell őt énekelni — oly édesen — la, la, lalalala — ez Styrienne Mignonból, az ő kedvencz dala. Iste nem — Mignon — igen ez volt. Nekünk a második szobán volt helyünk — Magdolna oly boldog volt — és én nem láttam mást, csak őt. Semmit, semmi mast és a lángokat is csak akkor láttam, midőn ő hirtelen felkiáltott: „Tűz — el innen!” Borsasztó volt. A szinpadon mint egy jégeső volt — mind felugrott és irtózatos lármá — kiáltottak, tomboltak, — azután lángok — mint egy függöny a szinpad előtt a tűz. hanem on láttá azt. De a többit nem látta én — és az borsasztóbb, mint ezer, mint millió tűz. Mi felugrottunk — a többiekkel.

Magdolna karját tartám — az emberek oly vadul tödultak, hogy félttem, hogy most vagy elmost szakítják el tőlem. Emberek! Bestiák, mondom önnek, bestiák azok. Hogyha én úgy látta volna őket mint én — mik a hiénák és a tigrisek ezekhez képest! Dühömben magam is tigrisé lettem. Nem kiméltem többé a testet, melyre hag-tam, szabad karommal a fölongabba vágtam kétségbeesetten s mindig kétségbeesettenben. Elértük a lépcsőt, de mind telve fűttel, emberekkel, örült emberekkel — bestiákkal. Uram! Egyre sürűbb lett a fűst — nem láttam semmit többet, olyan voltam, mint a vak. Es most és most — majd egy rántás — majd egy lökése — még karom ocsú gótt Magdolna — de ha én őt elviseltem! Es a karom, mily jól használhattam volna! Csak lassan mehettünk tovább, borsasztó lassen nyomultam én előre, úgy hogy Mag-dolna vissza rántott, kinek nem volt elég ereje a tudolónak a goromba öklöknek el len állni Istenem, e pillanthatban örölknek kellett volna lennem, ha tőlem függött volna. De az Isten ezt nem akarta, nevošcsin, boldonság, enyem örölknek tartani, én soha sem veszteltem el eszem, nem, egy per-czig sem Az örötség, Uram, valami irtóza-tos, én sok örölklet láttam, mert az örölklet házában voltam. Vannak emberek, kik két ségbe vonták józan eszemet, de megmutat-tam nekik, hogy nem vagyok az és kényte-lenek voltak szabadon ereszteni, lényese-ríve voltak hogy szabadon eresszenek. Be-láttak, hogy az én feladatam, Magdolnát ke-rezni, mert ő egy angyal volt és azért kel-lett Istennek őt megmenteni. O megmen-tette, Uram, nem én nem úgy volt hát, nem meséltem még önnek ezt? Zavartan tekintett rám — valószínűleg mezejének fonalat egészen elveszté. — Nem, — válaszoltam én — de sze-retném tudni, hogy történt az? On karjá-nál fogva tartá Magdolnát, elviszítette őt, elszakították öntől? O fel kacsagott. — Elviszítva — elszakítva — est nem tudom tán álmotdát én azt — tán még nem lehetséges az, hogy Isten ilyen megengedjen. Szegény Magdolna! Mit esen vedhetett ő — hová ment? Tán valamely kórházban fekszik, tán őt is örölknek tar-tották és beszárították, hanem nemokóra meg-tudom én azt. Szegény Magdolna, édes Magdolna.

Duceket, személyzetét, Perényit és Stullert, kik visszamaradtak Világoson a Bohus-kastélyban, s az osztrákoknak adták meg magukat, 15-én szállítottak onnan az államkucstárral együtt Lobbokvics őrnagy.

Midőn az őz Perényit elvették, a kassely teraszán szétvált karjait, mintba az egész világot kedlőre akartó volna lélni, s mondá:

— Oh! mily szép ez a világ! s mily nehéz tőle megválni! Isten veled kedves nóm gyermekem, titeket ugyan nem látok többé soha!

Es midőn Lobbokvics osztrák őrnagy be akart szállani kocsijába, az őz az őz kinek harminc eldősje volt Magyarország zászlósura, mélyen megalázkodva állott a kocsi mellett, és segítette beszállni a hóhér komját.

Jaj a legyőzötteknek!

KÜLFÖLD.

A balkánfélszigeti helyzetről a következőket írják a „Nemzet”-nek Bécsből keddi kelte:

A politikai fordulatok, a melyek hat hét óta Szerbiában és Bulgáriában végbementek az európai békebarátoknál bizonyos aggodalmakat, a francia és orosz háború partiaknál és a panszlavoknál ellenben igen nagy reményeket kellettek. Ugy látszik, hogy az aggodalmak és a remények egyaránt túlzottak voltak. Szerbia új kormánya eddig nemcsak teljesen korrekt, de a mellette politika is nagyon óvatos magatartást tanusított. Igyekezett megtartani azt a bizalmat, a melyvel azelőtt Szerbiát, mint békefenntartó elemet, nemcsak a szomszéd balkán-államok kormányai, hanem a közép-európai kabinetek is megajándékozták és ezt az igyekezést ezúttal is siker fogja jutalmazni, ha főgondját a királyság önállósága és függetlensége megővéására fogja irányozni. Ebből törekvései bizonyára a legbiztosabb és legnyomatékosabb támogatásra fognak találni Ausztria-Magyarország kormányánál is. Nagyon jó hatást tett itteni körben az a kifogástalan magatartás, a melyet a szerb regnóság és kormány Zankov irányában tanusított és alyha nem ennek a magatartásnak tulajdonítandó, hogy az orosz lapok is kezdik egymástuntól levetni a kezűket a bolgár vándorigazgatóról.

Tegnap a „Grasdanin” olvasa a fejére Akazok két nyilatkozatát, a melyekben a híres panszlav publicista Zankov eljárást 1881-ben és 1883-ban határozottan elítélte. Ma a „Peterburgskija Wjedomosti” mondja fel neki a barátságot és megjelölésen nevetésessé teszi azt a szenzácios kijelentését, hogy ptuközös hétfői törvényes (már t. i. Zankov értelmezése szerint „törvényes”) kormány fog uralkodni Bulgáriában. Az említett műszo lap nagyon helyesen jegyzi meg, hogy a bolgár kormány nem fogatta volna perbe Radoslavov és Iwansew volt minisztereket és nem tette volna meg a nyobbb ellenségeiv ezek pártját, ha állását nem érezné teljesen biztosnak. S t a m b u l o v nyilván legkevésbé sem hisz Zankov jövendőléseiben és épp oly elhatározott sággal lép fel, mint azelőtt. — Nem kevésbé megnyugtató C a t r g i u L a w c a r román miniszterelnök múlt esztőlrtki nyilatkozata és L a h o v a r y külügyminiszter válasza, J o n e s o u képviselő interpellációjára. A külügyminiszter ebben a válaszban, a melynek immár teljes szövege ismeretes, kijelentette, hogy a kormány az eddigi külpolitikát szándékosan folytatja, a mely megszerzte az európai hatalmak bizalmát Romániának és egyszersmind egyenes kimondta azt is, hogy az orosz házalók

kiutasítása a minisztertanács által indokolt és bizonyítékokkal támogatott jelentések alapján rendelkezett el, oly tények következtében, a melyeket előttrni nem lehetett. Kijelentette, hogy a román területen a román kormány ezúttal is mindenkiel szemben ur és souverain akar maradni és mind azokat, a kik Románia vendégzserező földjé menhelyül kívánják tekinteni, a törvény legnagyob szigorával fogja sújtani, ha ne talán bármelyik szomszéd állam nyugalma ellen valamely üzemeket forralának. E szerint a panszlav lapok ama követelő hangon előadott kívánságának, hogy az orosz házalók kiutasítását illető védelelt feltételül visezavonassék, aligha lehet nagy reménye a teljesítésre.

LEGUJABB POSTA.

— Boulanger pere. Az „Autorité” szerint a szenátus mint itélőszék által kiküldött vizsgáló-bizottság elnöke, Merlin, ház meozást rendelt el D u b a r a i l tábornok és C a s s a g n a c lakásán. A „Presse” szerint híre jár, hogy Merlin kedden késő este körülbelül 60 elfogató s i r e n d e l e t e t a d o t t k i. L a g u e r e s a u e m z e t i b i z o t t s á g t ö b b i t a j a j B r i t s z e l b e u t a z t a k, h o l a b i z o t t s á g f o n l o s t l e s t t a r t. A „Gaulois” szerint arról van szó, hogy megállapították, miként folytatásá k a h a r c o t, a n é l k ü, h o g y a v i l g i á l l i t á s b á r m e l y m a n i f e s t á c i ó j á t á l t m e g z a v a r t a n t k.

Egy más forrás szerint az elterjedt hírekkel ellentétben még eddig sem Cassagnac, sem Dubarail tábornok lakásán nem tartottak házmototást. Morphy és Soudey anarchistáknál volt házmototás, kik mindketten távol vannak Morphy nál különféle iratokkal foglaltak le. A vidék ezen szintén házmototások voltak. Arallami itélőszék vizsgálóbizottsága most Saussier tábornokot hallgatja ki.

A szenátus vizsgálóbizottsága a szerdán kihallgatta Saussier tábornokot, a párisi katonai kormányzó.

Morphy y szocialista két sast apol, melyeket Boulanger kapott ajándékba. Miután a rendőrbiztosok eltávoztak, Morphy nyitva hagyta a szobákat, melyekben a sokak voltak. Ezek Morphy nejének repülték és osztrákokkal vadgonni kezdtek. Ma ismét tartottak motozást Morphy lakásán, de ő már ekkor eltávozott és nem tudni, hol van. Eltűnt Soudey szocialista is, a ki szintén boulangista és a k i n é l e s i n t é n t a r t o t t a k m o t o z á s t.

— Antiezemitzmus és gabonavásár Bécsben. T a a f f e miniszterelnök a mi nap meglátogatta a U h l polgármestert, a mely feltűnő körülmény a bécsi nemzetközi gabonavásár kérdésével hoztak kapcsolatot. Ezt most különböző oldalról meg erősítik. Nemcsak az osztrák, hanem nagyon sok magyar gabonakereskedő is kijelentette, hogy tekintettel a B é c s b e n r o h a m o s a n e l h a r a p ó d o z a n t i s z e m i t a i z g a t á s o k r a j o b b n a k l á t j á k k e r ü l n i s o s z t r á k f ő v á r o s t e r e l e t é t. A d o l g o l y k o m o l y m á r,

hogy a kereskedelmi és a belügyminiszterek élénken tárgyalnak ez ügyben és szűkre gessé vált T a a f f e személyes beavatkozása, N a s o h a u e r t, a bécsi gabona és lisztbörze elnökét, a kivel ez ügyben a miniszterelnök értekezni óhajt, hírszerint, táviratilag hívják haza Abbaziából, a h o g y a z i d ő s z e r i n t f ü l t ű n i v a n.

Az „ARADIKÖZLÖNY.”

(M. g. j. len mindennap)
Előfizetési feltételei.
Melyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 —
Negyed évre	3 —
Egy hóra	1 —

Vidékre szűküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 —
Negyed évre	3 — 50
Egy hóra	1 — 20

Felkérjük egyúttal lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése márczius végéig lejárt, hogy az előfizetést mielőbb megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fenakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny.” kiadóhivatala.

NAPTÁR.
Aprilis 13. Pétek. Római kath. naptár: Nagypéntek. Prot. naptár: Nagypéntek. Görög-orosz naptár: (Aprilis 1.) Nagypéntek Nap két óra 6 perczkor, nyakszik 6 óra perczkor.

HIREK. ARAD ÉS VIDEK.

A szinbázi válság.
Végre valahára rendezve van az aradi szinátársulat tagjainak követelese az igazgató. M o s o n y i beszoalgattatja az egész biztosítókot, a mielő aztán ki-ki megkapta utolsó havi gázsiája arányában a maga csekély járulékat.

Persze ez édeskevés. De mégis valami a megszorult, megrekedt szinátársul tan. Örülhetnek, hogy legalább ezen a kénysermódon kaptak néhány forintot keserves fardozásunkért.

A válság ügyében tegnap délután 5 órakor ismét ülést tartott a szinügyi bizottság. A ülés érdekes volt, a mennyiben szóba került a jövő szinon. A bizottság fel van fegyverkezve, nem fél, hogy bezárják a szinbázst, bár mi történjék is Mosonyival. Legalább a polgármester elejtett szavaiól azt vették ki, hogy nála már tör téntek lépések, melyek a téli évadra biztosítják az aradi szinügyet. A mi, tekintve Mosonyinak folyton vacilláló állapotát, mindenesetre megnyugtató a közönségre is.

Ma legalább úgy látszik, a szinügyi bizottság a jövő szinonban erőlyes kézzel érvényesíti jogait s a direktor nem lesz továbbá dődelgetett rossz gyereke az elnéző felügyelőknék. Már a tegnapi ülésen hallottunk erre vonatkozólag indítványokat. Így, hogy a szinészek fizetését biztosító havi befizetések napról napra szedje be a

bizottság s hogy utasítsa az igazgatót (már tudniillik azt, a ki ősszel Aradon lesz), a mászor szigorú betartására, nehogy ismét lődjék az az eset, hogy a társulat újból megrekedje s hogy a bérlők egy szinonban ötször-hatszor kapjanak egy darabot, bot mint most kaptak például a „Válás után”-t.

Az ülésről a következő részletes tudósítást adjuk:

F á b i á n László (Gyula) távollétében S a l a c z Gyula polgármester elnök volt. Jelenvoltak: R o z s n y a y Mátyas, M u l l e r Károly, M u l l e r Lajos dr., M u l l e r Károly, S z o n t a g h Gyula, U r b á n y i János, S o h u s z t e r Illés dr., P a r a o s István bizottsági tagok és V a r j a s s y János jegyző.

Megnyitván az ülés, S a l a c z polgármester jelenté, hogy Mosonyi a 420 frt 80 krt kiegyesítette 1000 frtra s így a szinészek közt mos: már az utolsó megállapodás értelmében ez az összeg osztható ki. A számvétség megbeszélte a számlást, mely szerint a pénzt kiosztotta tegnap már fényleg. Mindenki megkapja utolsó havi fizetésének körülménye az egyhármad részét. A tiszta követelése Mosonyin a szinátársulatnak 3053 frt. (Ez összegbe nincs be számítva a még a zenekar, a díszítők, a szolga- és a jegyzető-személyzet) követelése.) A bizottság utasítása értelmében csak azon tagoknak adta ki a járulékot, a kik megválnak a társulattól s elutaztak. H u s z o n e g y t a g m á r m e g k a p t a az illetményét, huszonöt meg nem. Egyik énekesnek 295 frt követelésével kimaradt az igazgató által betervezett listából, azon ban mivel érvényesíteni kívánja ez is a maga jogát, aránylagos részt is kap. Miután a Mosonyival maradó szinészek arról értesültek, hogy illetményüket csak akkor kapják meg, ha Aradot elhagyják, kérvényt adtak be a polgármesterhez az iránt, hogy a már utalványozott pénzt most felvehessék, miután a bizottság úgy is csak vi rágyasárnapig felőlős a szinátársulattal szemben. A polgármester kérte tehát a bizottságtól miként fog dönteni e kérvényre telet?

A bizottsági tagok a jog és méltányosság szempontjából kiadhatónak vélik a járadásokat most már annál is inkább, mert az itt maradó szinészek pénz nélkül vannak. Egyhangulag ki is mondotta a bizottság, hogy már most felvehetik a pénzt.

Ezután kezdődött a ülés érdekesebb része.

M u l l e r Lajos dr. volt az indító. A szinügyi érdekeltek elmulasztatlannak tartja már most foglalkozni azzal, miként lesz a jövő szinon s hogyan fog állani Mosonyi a maga dolgával. Mert ha az egész pengőt le nem teszi, vele, mint szerződészegével, a bizottság egész joggal felbonthatja volna a szerződést. A közönségnek idejekorán garancziát kell nyújtania arra, hogy a szinügy Arad mellett lakosságának igényeivel a jövő szinonban meg fog felelni mert úgy is könnyös ilyen körülmények között s meg történhetik, hogy a következő évadban tárol lesz a díszes, a drága szinbáz. Különösen két kérdésre kívánja, hogy meghalassák Mosonyit. Először is, hogy mi a programja s másodszor, hogy kiket szerződte, mert ha a direktor mindezt a szerződés értelmében csak a u g u s z t u s 15-én tártja fel a bizottságnak, azzal nem használt semmit, sőt csak árt magának, a szinügynek a közönségnek. Követelje a bizottság, hogy az igazgató adig nyilatkozzék, míg nyári útjára menne, mert ő már tisztában van a szerződésesek

alább úgy gondolta, — Brandon Sarah válszattól ki is fizetett meg.

A fiatal tiszta azonban egy szót sem szólott senkihez az öt fenyegető veszélyekről, sőt egyezzer magához térve borzasztó megrázkódatástól, még sikerült is neki agodalmaival oly vig kedély alatt elrejtetni, mint egész olyan nem tapasztaltak nála.

— Nem akarom, — szólt magában. — hogy az ellenség gyantitsa gyauumat.

De ettől s peroztól fogva nem is hagyta el a többé a gyauu es minden lépésnél nagy óvatossággal járt el.

Egyik ládát sem tetve, ugyszólván, a másik el, mielőtt nem vizsgálta meg a talajt, törvényé val nála, hogy soha semmit meg egy pohár vizet vagy egy gyümöl sőt sem vesz a tisztá szinon kívül.

Ez a folytonos magára vigyázat, ez a gyauukodó óvatosság éppen úgy állott el léntében Dani bátor jellemével, mint a félelem.

Azenban ő azt megértette, hogy ily körülmények közt a gondatlanság már nem bátoraság, hanem butaság lenne.

Egy pársz folyt le, melyből a győztes ként akart kijönni és a legkevésébb, amit tehetett, az volt, hogy ne tegye ki magát védtelenül a osapárok.

Mert Dani úgy vélte, hogy az ő kedle az egyedüli védőbástyája annak a leánynak, a kit ő szeretett és előre látta, hogy ha ő meghal, Henriette is el lenne veszve.

De nemcsak a saját életét akarta védeni hanem előlri a gyilkost és a gilkos által eljutni a gyalázatos teremtség, a kinek amaz osk eszöke, Brandon Sarahig.

Ezért Dani folytatta is kéz alatt, lármá nélkül, lasean, de szakadatlanul a vizsgálót, a mit már megkezdett.

Bizonyos körülmények, melyeket eleinte elfelejtett és többé a figyelmen megrekített adatok nagy reményeket nyújtottak neki.

Bebizonyították neki, például, hogy csak a sajkás matrók mentek Saigonba és hogy a többiek közül egy sem távozott még tíz perczre sem.

A hamis hajós tehát nem a „Conquete” legénységéhez tartozott.

Eppon úgy nem lehetett az egy katoná a tengerészeti gyalogságból, mert azok közül egyik sem nyert engedélyt, a hajóról való eltávozáshoz.

(Folytatás következik.)

kel. Ha elszázkózik a felelettel, az az ő baja, akkor legálább nem mondhatja, hogy a szinügyi bizottság meg a közönség gátolják őt a boldogulásban. Mert ha Mosonyi jövőre is így fogja a polni a szinügyet, megöli azt idelőtt.

S a l a c z polgármesternek szintén az a meggyőződése, hogy mindent meg kell tenni, de még korainak tartja a dolgot. Ny o l s z t i s n a p a l a t e l d ö l i, h o g y M o s o n y i n a k l e s z e s z i n t á r u l a t o, v a g y n e m, h a l e s z s ö m i n t i s z a g a t o m ü k ö d i k t o v á b b, k i v á n a t o s, h o g y c l o r e n y i l a t k o z z a k. D e h a ö s s z e o a p f e j e f e l e t t a h u l l a m, a k k o r s z i n k e g t e l e n, h o g y a b i z o t t s á g ö t n y i l a t k o z t a t t e i r e b i r j a f e l.

M u l l e r k dr. megjegyezi, hogy Mosonyi nem fogja ám azt bejelenteni a bizottságnak hogy összeasapott feje felett a hullám.

S a l a c z a z z a l f e l e t, h o g y e z t u g y i s m e g t u d j á s a k k o r a b i z o t t s á g m e s i r á n y b a n t e h e t i m e g i n t e z k e d e s e t. K ü l ö n b e n, h a M o s o n y i n e m l e n n e t o v á b b r a a b b a n a h e l y z e t b e n, h o g y d i r e k t o r o k o d j á k, n e m e s i k k a t e g b e a j ö v ő s z e z o n f e l e t t n e m f o g j á k b e z á r n i a s z i n b á z a t, m e r t n á l a m á r t ö r t e n t k l e p e s e k, m e l y e k b ő l a k ö l e k e z ő s z e z o n t m i n d e n k ö r ü m e n y k ö z t b i z o t t i t v a l á j a.

Erre rövid tanácskozás után kimondották a bizottság, hogy az ünnepek után ismét összejön, legkésőbb e hó utolsó napjaiban s akkor Mosonyit nyilatkozattételre határozottan felszólítja.

S o h u s z t e r I l l é s d r. e g y e z s e r m i n d e n k o r r a s e g i t e n i a k a r a z i l y e n m i z e r i a n, h o g y m á s a l k a l m o m m a l i s e l f o r d u l j o n a z, h o g y a z i g a z g á t o n e m f i z e t i b e a b i z o t t i e k o t s a t á r s u l a t n e m k ö p e s e l u t a z n i. S z e r t e n e, h a j ö v ő r e m i n d e n e l e a d á s u t á n v o n n a n a k l e b i z o n y o s i l l e t m é n y t a b i z o t t i á k f e j e b e n s n e h a v o t a f i z e t e t b e a z t a 2 0 0 — 2 0 0 f r t o t a z i g a z g á t ó, m e r t n a g y o b b l é v é n a z ö s s z e g, h a l a s z t á s m i n d i g l e s z.

R o z s n y a y M á t y a s m e g a z t k i f o g a s o l j a, h o g y a z j á d n f o l y t o n v á l t o z t a t a m i s o r s a z i g a z g á t ó g y a k r a n o l y n d a r a b o k a t v e t t f e l a r e p e r t o a r b a, m e l y k k ö n y v t á r b a n s i n o s n e k m e g. A m á s o r l e g a l á b b 5 0 % - b a n v á l t o z o t t. U n a j a n á, h o g y a z i g a z g á t ó a s z i n y ű g y b i z o t t s á g h o z b e n y u j t o t t m á s o r t o l k i z á r o l a g é s o s k i s a b b a n a z e s u t b e n t é r j o n e l, h a v a l a m e l y k i s z e r e l p ö t e t e g. H a j ö v ő r e i s e z e r e n e s z e s z l e h e t f o g l a n i a b i z o t t s á g b a n, e r r e n e z v e e l l e n ő r i z u i f o g j a a z u j i g a z g á t ó t.

Ast a kérdést vetette fel ezután, hogy ha a Mosonyival meg itt időz szinészek bucsulódásokat ekarnának tartani, meg engedje ezt a bizottság? F e l t é v e, h o g y a d d i g M o s o n y i m e g k a p j a a k o n c e s s i o n j a t. A m i b ő l n g y a n s e m m i s e m l e s z, d e e z i n e s z e k k o n c o r z i u m o z e g e a l a t t i s j a t z a t n a k.

M u l l e r K á r o l y n e z e t e s z e r i n t m i e n k a s z i n b a z, a z t j á t s z a t h a t u n k b e n n e, a k i t a k a r u n k. M i k ö z e e h e z a m i n i e z t r i u m n a k? (I l y e n l o j i k a s z e i n t a z a r a d i s z i n b á z a b a n m i n d i g l e h e t k o n c e s s i o n n é k ü l j á t s z a n i b á r k i n e k. A m i p e r s e a b s u r d u m.)

S a l a c z p o l g á r m e s t e r e l o a d t a, h o g y e z t m a j d k i e z s z ó k i z k a s z i n é s z e k a f ő k a p i t á n y a n a l e s e t l e g a t a n á c s o n a l.

Ezután az ülés véget ért.

— Nagypéntek. Nagypéntekre, a husvetei ünnepek legkiemelkedőbb napjára virrad ma a világ. Arra a napra, melyen az Udvozító keresztalatt szuevedett a bűnös emberiségért, hogy azt megmérhetlen szeretete által földi kínok árán megváltas, odavészta, lelkét megtisztítsa s az igaz úrra lértse. Annyi magasztos eszmét rejt méhében a mai nap, hogy ninos a föld hátán ember, a ki el ne fogódne az Udvozító nagy munkája felett s ne elmékedne ilyenkor legalább arról a tettről, melyet a istenember a bűnös világért végbevitt. A váliának mindig megmarad a maga mystikuma s olyan jól esik a mai realis, anyagi világban az ilyen nagy ünnepek legalább annak hatása alatt lenni, érezni, elmékedni. Szinte megnyugtató látja magát az ember, ha a templomba elzarándokol, odaborul az Ur koporsója elé s rövid imát me neszt az Udvozítóhoz. A toronyban elhallgattak a osengő harangok s tompa kerapelés hirdeti, tudatja, hogy napgyén tekre virradunk. Az oltárokat gyászelepbe vonták, eltakarva minden ékeség, komoly, méltóságos gyász jelen mindenütt. Ma a templomban lesz mindenki. Reggeltől-estig ástru eszoptokban vándorol a közönség az Ur koporsója elé s a feszülethez, melyen az Udvozító alakja van. Felhangzik a szolozsma a mélabus lamentáció, a mint az áhitatos nép éneki együtt, mely vallásosság érzetével. A minoriták aradi templomában a mai szertartások sorrendje a következők: Reggel 9 órakor istentisztelet, utána magyar szent beszéd, tartja L o r i n c z Menyhért lel kész. Fél 12 órakor istentisztelet. Délután fél 3 órakor gyászeszernye, majd német szent beszéd, tartja K a r d o s Lambert lelkész. Este 6 órakor szentségbetétel.

— A Maros erősen árad. Ezt a hírt jelentették tegnap az aradi mérnök hivataltban. A sok eső, mely több mint két hét óta állandóan rontja a tapaszt, megdagasztotta a folyót, úgy, hogy az hatalmas áradásba fogott. A piszkos, szennyes habok ki dagattak a partokig, melyet erősen verdes a szélől korbácolt hullám. A vad folyó most ijesztenő néz ki a város alatt. Hogy milyen erős az áradás, mutatja az, hogy szerdán este a 0 pont felett 2 méteron állott a folyó, esztőlrtkőn déiben már fel emelkedett 2-30 méterre, tehát tízenegy

Vajjon holnap ismét az örültek házába fogják vinni, vagy Szains hullámaiban fogja halálát lenni? Vagy újra remélni fog és újra keresni, tökéletes eszméjé elérve fog birni, hogy őt ez újabb csalódásból is kiségitsem.

Masnap elhagyám Párisét és erősebben, mint a szájarpari város bármely kollema és vig képe tekinté az utolsó kép lelkeben. Bármit is kezdek, újra emlékezetembe nyomul, ismét látom magam előtt a mene külső és megm-nemkült tömeg közepette, a sze r e a u c e n t a l t, m i n t p i l l a n t á m e g z e r e t e t t n e j e h e l y e t t, a k ö n y e m ű s z é p s é g f e s t e t t l á r v a j á t. S a z u t á n i s m é t l á t o m a b e t e g v o n á s e k b a n a b o l d o g v á r a k o z á s o k k a l, e g y i f j u b á t o r e g á v a l, s z é p o s i l l o g z e m e i b e n, h o g y k e r e s i M a g d o l a u j á t a n g y a l a t. — B o l d o g ö r ű l l ! . . .

Az aranyos klick.

(Gaborian regénye.)
— „Aradi Közlöny” számára franszából fordította: —
W. Ph.
XXIII.
(85. folytatás.)
— Ninos többé kétség, — gondolta Dani, — meg akartam ölni! . . .
Ninos az a férfi, bármilyen bátornak is ismerjük, a ki ne borzadna attól a gondo lattól, hogy csodálatos módon menekült meg egy ismeretlen gyilkos merénylete elől.

Ninos az a férfi, a ki ne érezne meg fagyoi erőjében a vért, arra gondolva, hogy azok, a kik es egyzer eltévésztek, két ségkivül meg fogják ujtia it kísérletüket és hogy a csoda talán nem fog ismétlődni.

Dani is ebben a helyzetben volt.

Ezentul abban az ijesztő udatban élt, hogy élet-halálra szóló haroz folyik ellene, vát és irtalmatlan haroz, minden szünet nélkül, meglepetésekben és ravaszágban gazdag, áruló haroz.

Bizonyos volt benne, hogy közelében, ugyszólván árnyékában egy láthatlan ellen ség megy, kit a nyereség vágya serkent, a ki minden legesélyesebb lépésére ügyel, mindig óber figyelemmel kísérve őt, hogy a jó alkalmat megragadhassa.

A két meggyesült merénylet pokoli ügyességre után tudta megítélni Dani azon ember felsőbb gonoszságát, a kit Dani leg

Egy aradot oly régen nem láttam és én még élek, én még élek!

— On vele jött egész a léposodig?

— Egész s léposodig — igen, igen. Nem hallottam többet mást, miut egy tompa morgást, nem láték semmit. De egy borzasztó erő volt bennem, mely előre tolt, mindig előre. Ugy tetszett, mintba egy fal sem bír na nekem ellenállni, semmi sem volna, ami engem fel bírna tartóztatni — előre, mindig előre — ez esett bennem és ott tolt. tolt! Csak karjaim lettek volna szabadon. Csak egy peroz még és mi megvultunk mentve. Az a piros világozás az ut csaról jött — egy lámpa volt. Hirtelen lát tam ezt és azonnal is már úgy tetszett, mintba a füst világosabb lenni; mintba egy ár frias levegő jönné. De az emberke rajja egyre sürűbbnek tetszett. Valóban olyan volt, mint egy fal, mint egy áthatlan fal, de két karomnak csak nem birt volna el lent állni! Magdolna újra vissza lett rántva — ha karom szabad lett volna. O majd nem hátam mögött állt, majd mint egy vil lám jutott keresztül — úgy, úgy kell nekem őt megmenteni! „Maradj hátam mö gűt — karold át nyakamat — erősen, úgy egy! Felkiáltottam örömben, midőn szabadnak éreztem magam, a továbbme né s sikerült, mintba mindezen emberek vésztek volna, melyek könnyen hajla nak féltre, ha mar csak a kezemmel nyul tam közéjük. Igen, tovább menni lehetett, gyorsan és mindig gyorsabban. Magdolna át-arolt, kezei állam alatt feküdtek — erő sen mint a vas, dacára annak, hogy e ke zek picinyek és lágyak voltak. S így ment ez tovább. Karjaimmal mindig kíméletesben jártam, minél tökéletesebben láttam a lámpa piros világozását, szivemet olvadni éreztem a gondolatnál, hogy még két három lépés és meg vagyunk mentve! „Magdolna a gyalom! — reptél ajkaimról és karjaink egy gyengéd nyomása, bizonyítá, hogy ő megértett. Két lépés még — és most egy — és az utozán vagyunk. Csak egy pár lépést előre — ott van tereg — ott kevésbé sürűn állnak az emberek — fejem szabadabb, szemem ismét tisztán látunk — hal lok örült segélykiáltásokat — s szegények irtózatos kiáltásait, kik gyermekeiket, neju ket keresik. Nos, mar kűn vagyunk a tő megből. Magdolna kibontja karjait, hátra fordulok, hogy átöljem . . .

Soha se fogom feledni e szerencsétlen

